

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД СИНТАКСИЧНИХ ПРОБЛЕМ ПІД ЧАС ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

Матюшенко В. К.

Науковий керівник – ст. викладач Сергієва А. В.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. українознавства, тел.(057) 702-14-98)

The text tells about science – translation. Problems with the translation of scientific and technical texts.

Теорія про переклад, або перекладознавство – одна з молодих наук мовознавства. Кожного дня все більше зростає потреба спілкування в таких сферах діяльності як наука, культура, торгівля і т.п. Переважно, таке взаємне спілкування перспективно за допомогою перекладу. Перекладознавство, спираючись на мовні закономірності, сьогодні є наукою лінгвістичною. Актуальність розгляду цього питання зумовлена великою кількістю помилок, які виникають на синтаксичному рівні. Мета нашої роботи – окреслити основні синтаксичні проблеми, що виникають під час перекладу науково-технічного тексту.

Процес перекладу складається із трьох етапів: сприймання (читання або слухання) на одній мові, розуміння, відтворення на рідній мові. Спираючись на науково-технічну літературу при перекладі, можливо вивчення прояву закономірностей помилок, що трапляються в текстах.

Грамотична структура речення науково-технічних текстів має ряд особливостей:

1. Наявність довгих речень, які включають велику кількість другорядних і однорядних членів. При цьому залежні від підмета і присудка слова часто стоять на відстані від того слова, яке вони визначають.

2. Вживання багатоконпонентних атрибутивних словосполучень.

3. Вживання означень, утворених шляхом стяжки усіх синтаксичних груп.

4. Вживання синтаксичних конструкцій, пасивних конструкцій, зворотів (об'єктний відмінок з інфінітивом, називний відмінок з інфінітивом).

5. Наявність пропусків деяких службових слів (артиклів, допоміжних дієслів) особливо в таблицях, графіках, специфікаціях.

У технічних текстах, крім термінів, використовуються спеціальна технічна фразеологія. Також у випадках, коли загальноживане слово в певних словосполученнях набуває термінологічне значення.

Основна складність перекладу науково-технічних текстів, а саме переклад термінів, полягає у розкритті та передачі засобами української мови іншомовних реалій. Механічне заучування термінів, без проникнення у їх сутність, без знання самих явищ, процесів та механізмів, про які йдеться в оригіналі, може призвести до нечемних помилок у перекладі. Кожний перекладач мусить ретельно вивчити ту галузь науки і техніки, в якій він працює. Тільки тоді він зможе застосовувати доречні термінологічні словники, розуміти суть термінів. Важливим моментом є те, що один термін може належати до різних наукових галузей, необхідно зважати на значення, яке він має у межах конкретної галузі.

Стилістичне оформлення технічних текстів вимагає дотримання норм наукового стилю, зокрема це логічність, послідовність, структурність, висока увага до цифрової інформації. Необхідно враховувати, що під час перекладу, часто неможливий прямий послідовний переклад, необхідно вдаватись до заміни слів, словосполучень, речень.

Будь-який науково-технічний текст характеризується певною повторюваністю термінів. Тому для правильної передачі розуміння невідомого і відсутнього у словниках терміна або термінологічного сполучення дуже поважно врахувати і співставити всі випадки його використання в даному тексті і лише після цього спробувати вияснити значення терміну шляхом ознайомлення із професійною літературою з даного питання. Чималу допомогу перекладачеві може надати уже існуюча перекладна література з даного питання, особливо якщо є можливість порівняти оригінал і переклад.

Література

1. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. К., «Вища школа», 1982.
2. Коваленко А. Загальний курс науково-технічного перекладу. – К.: «Фірма «Інкос», 2002. 317 с.
3. Ковганюк С. П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К., «Дніпро», 1968.